

respondeant. Haftenus Caesar. & de iisdem fere eadem apud Polybium, Orofium, Trebellium, & Vopifcum. Non omittendum autem hoc peculiare, quod in conciliis habere eos Strabo testatur: Si quis dicenti obftrepat, aut tumultuetur, licetor accedit, ftricto cultro, minis adhibitis tacere eum iubet, idque iterum ac tertio: eo non ceffante, tandem à fago ejus tantum amputat, ut reliquum fit inutile. Acutos ingenio, & à doctrina minime alienos effe, Diodorus & Strabo teftes: item Symmachus, qui commendat horum in bonis literis studia. Polybius, his infestior, doctrinæ & arti operam non dare, referre audet. Iam audi Hirtium: Homines aperti, minimeque infidiosi, qui per virtutem, non per dolum dimicare confueverunt. item Strabonem: Ingenio fimplici, ac nulla malignitate devincti. an idem alibi hos hinc fimplices vocat? pigrioris ingenii, Servius? ftolidos, Firmicus? ftupidos, & rufcitatem amantes, Julianus? At contra, en Lucius Florus: Nemo tantum feroces dixerit Gallos, fraudibus agunt. An falfo? an poftea à Romanis hoc didiciffe, virifimile? qui, ut fcribit Trogius, Servilium in Africam miferant, tacitisque mandatis præceperant, ut Annibalem, fi poffet, per æmulos interficeret. At neque hoc verum, fi tefti oculato, cumque his verfiffimo, Iuliano Imperatori credimus, qui de iis, non tantum poft dictum Florum, fed & poft alios omnes veteres, hoc elogium pronuntiavit, quod adulari nefciant, fed libere ac fimpliciter cum omnibus æquabilique jure vivant: Venerem nuptiarum Deam, & Bacchum lætitiæ datorem, conjugii prolisque gratia; & vini, quantum cuique libeat, potandi caufa tantum noverint. Alianus dicit omnium hominum ad subeunda pericula promptiffimos: Florus immaniffimos: immanes & barbaros, Cicero & Eumenius: feroces, Lucanus, Trogius, Hegefippus: truces, Avienus & Seneca: crudeles, Caffiodorus: fanguineos, Lucanus: duras & retrogradas mentes iis adfignat Lampidrius: gentium omnium inquietiffimos, ait Vopifcus: molles & effeminatos, Livius, & Polybius; & idem infidos, crapulæque & ebrietati deditos: quod idem quoque Diodorus, Athenæus, & Clemens Alex. Flagrantes irâ, cujus impotens eft gens, dicit idem Livius, & auri avidos: superbos, fupertitiosos, Mela: vaniloquos, Silius: pecuniæ cupiditate infatiabiles, Plutarchus in Pyrrho. Hæc hujus gentis encomia; fed ab hofte infeniffimo omnia: penes quem fides efto. Crudelitatis nihilominus duo exftant exempla: unum apud Trogius, qui fcribit eos in bello prælioque contra Antigoni, dum hoftiarum extis omnium interitus prædiceretur, non in timorem, fed in furorem verfos, conjuges & liberos fuos trucidaffe; auspiciâ belli à parricidio incipientes, &c. Apud Florum, en alterum, hic tradit, quofdam in bello captos, catenas morfibibus & ore tentaffe, & effocandas invicem fauces præbuiſſe. Nifi quis hæc libertatis amoris exempla potius vocitet. amantiſſi-
Gallia.

mos hos enim libertatis, Orofius & Leo Imp. fcriptum reliquere. Horum tamen in bellis ferociam ad Thermopylas, oftendit Pausanias in Phocicis.

Mirari fubit Mar. Victorinum, qui hos femianimos, timidos, & terga vertentes dicit: quos animoſos, Claudianus; bellicosos, bellipotes, armipotentes, atque gloria belli ante Romanos, Salluſtius. An hic Victorinus ita forte interpretatur hæc Caſaris? Ad bella fuſcipienda ut alacer & promptus eſt animus; fic mollis, ac minime reſiſtens ad calamitates perferendas, mens eorum eſt. & hæc Livii? Gallorum prima prælia plus quam virorum, poſtrema minus, quam feminarum. & hæc ejuſdem? Uſu hoc cognitum eſt, ſi primum impetum, quem fervido ingenio & cæca ira effundunt, ſuſtinneris, fluunt ſudore & laſſitudine membra, labant arma, &c. item hoc Floſi? Experimento deprehenſum eſt, quod ſicut primus impetus eis major quam virorum eſt, ita ſequens minor quam feminarum: corpora humenti cælo educata, habent quiddam ſimile cum nivibus ſuis, quæ mox, ut caluere pugna, ſtatim in ſudorem eunt: & levi motu, quali Sole laxantur. & hæc Dionis? Galli ut ad quæcumque res inexplibili cupiditate feruntur, ita neque audaciæ, neque timoris modum ſciunt: ſed tum ab audacia in ſubitum metum, tum ab hoc in temerariam audaciam ruunt. an vero hoc Strabonis de his judicium? Natio bellica, & ferox, & ad pugnam prompta; itaque irritati ad pugnam confertim & palam coeunt; idque incircumſpecte. quo fit, ut facile circumveniantur, ſi quis calliditate bellica adverſus eos uti velit: facile enim quando & ubi volet, & quacumque cauſa objecta eos laceſſitos ad prælium conferendum eliceant, nulla præter vim & audaciam re inſtructos.

Aliter multo de his Imperat. Leo, de Bellico apparatu: Galli, inquit, admodum infraſto animo ſunt, in bello ſtrenui. In magno opprobrio ignaviâ & parvâ retroceſſionem ponunt, atque eam fugam eſſe exiſtimant, &c. At vero ſi tam mollis hæc natio, tam laborum impatiens, & minime in præliis ad finem conſtans, dic, age Romane, quare hanc Galliam tibi ad eo timendam ſcripſit Cicero, ubi de Provinciis agit Conſularibus? quare Salluſtius Italiam omnem ab hac gente contremuiſſe? adeo ut cum his non de gloria, ſed pro ſalute certare ſoleant? Quare apud Trogius de Orientis Regibus hæc? Tantus terror Gallici nominis, & invicta armorum felicitas erat, ut aliter neque majestatem ſuam tutam, neque amiſſam recuperare ſe poſſe ſine Gallica virtute arbitrarentur. & Appianus 2 Civil. quare dicit hos Romanis tam formidabiles, ut in lege, qua immunitas militiæ conceditur ſacerdotibus & natu grandibus, excepta ſint bella Gallica?

Soliſpater, ex Varronis Or' ginum 2, dicit Galliam duas res ingenioſiſſime perſequi, rem militarem, & argute loqui. ita de hoc Juvenalis:

accipiat te

M m m 2

Gallia